

Reijo Siltala, Jarkko Alajääski, Soili Keskinen & Anu Tenhunen (2009). **Opetusalan asiantuntijoiden käsityksiä opettajan pedagogisesta innovatiivisuudesta**

Innovatiivisuutta pidetään perusedellytyksenä erilaisten organisaatioiden kehittämisessä ja menestyksessä. Innovatiivisuus ja innovaatiot ovat sukulaiskäsitteitä. Innovaation synnyn on usein katsottu olevan tulosta paitsi innovatiivisuudesta itsestään myös jaetusta asiantuntijuudesta. Myös opetusallalla on alettu tuoda esiin innovatiivisuuden merkitystä ja siihen liittyvän koulutuspoliittisen keskustelun viriämisen myötä on tullut tarpeelliseksi tutkia opetusalan innovatiivisuus-käsitteistöä. Perinteisesti kasvatus- ja opetusallalla innovatiivisuus on ymmärretty joko teknisiksi laitteiksi tai metodiorientoituneesti, kuten esimerkiksi (1) elämykselliseksi oppimiseksi, (2) roolipeleiksi, (3) kilpailuiksi ja opetuspeleiksi, (4) stimuloivan aineiston käytöksi, (5) aivomyrskyksi tai (6) erilaisiksi ryhmämetodeiksi. (Brown 2006; Handfield-Jones & Nashmith 1993). Ellis (2005) on maininnut opetusinnovaatiotarkastelussaan myös tiimioppimisen ja monikulttuurisen kasvatuksen kasvatusalan innovaatioiksi.

Käsillä olevassa tutkimuksessa tavoitteena oli, 57 viisiportaista Likert-asteikollista innovatiivisuusväittämää sisältäneellä kyselylomakkeella tutkia, millaisia käsityksiä suomalaisilla opetusalan asiantuntijoilla on innovatiivisen opettajan toiminnan piirteistä ja millainen yhteys näillä käsityksillä on opettajan asemaan ja sukupuoleen. Kyselyyn vastanneet (n = 485) olivat asemaltaan perus- ja toisen asteen (peruskoulu, lukio) ja korkea-asteen (yliopisto, ammattikorkeakoulu) opettajia sekä opettajaopiskelijoita.

Tulosten perusteella opettajan innovatiivisuus näyttää olevan sukupuolisidonnainen käsite. Miesten vastauksissa opettajan innovatiivisen toiminnan piirteinä korostuivat naisten vastauksia voimakkaammin opetuksen arkipäiväisyys, opettajajohtoisuus ja yhteen tai pariin opetusmenetelmään panostaminen. Naiset painottivat erityisesti yhteistyön merkitystä, arviointia ja työtapojen monipuolista omaksumista.

Kaiken kaikkiaan opettajan innovatiivisuuden katsotaan olevan yhteydessä uudistushenkisyyteen ja uudistuksiin. Innovatiivinen opettaja uudistaa opetusmenetelmiään ja hän pyrkii yhdistämään työ- ja opetustapoja. Opettajan innovatiivinen toiminta perustuu pedagogiseen ammattitaitoon ja kekseliäisyyteen jokapäiväisessä työssä. Innovatiivinen opettaja ei ole opettajajohtoinen auktoriteetti, eikä hänen toimintaansa ohjaa erityinen pyrkimys taloudellisuuteen.

Avainsanat: Innovatiivisuus, innovaatio, opettaminen, opettajat

Reijo Siltala, Jarkko Alajääski, Soili Keskinen & Anu Tenhunen (2009).

Educational Professionals' Views on Teachers' Innovativeness

Innovativeness is regarded as a basic requirement in the development and success of organisations. The birth of an innovation is often seen as a result of not only innovativeness itself but also of shared expertise. Educational professionals have also begun to promote the importance of innovativeness, and the ensuing discussion about education policy makes it necessary to study the innovativeness terminology used in the education field. Traditionally, educational innovativeness has been understood either as the use of technical equipment or of different methods, such as 1) experience-based learning, 2) role plays, 3) competitions or teaching games, 4) stimulating materials, 5) brainstorming, or 6) different group methods. (Brown 2006; Handfield-Jones & Nashmith 1993). Ellis (2005) mentions team learning and multicultural education as educational innovations.

This study aimed to examine, using a questionnaire with 57 Likert scale statements about innovativeness, the conceptions Finnish education specialists have of an innovative teacher's work and how these conceptions correlate with the position and gender of the teacher. The respondents (n = 485) were teachers and teacher students in basic and secondary education (comprehensive school, senior secondary school) and in tertiary education (university, polytechnic).

In the light of the results, teacher innovativeness is a gender-specific concept. Male respondents, more often than female respondents, mentioned the commonplaceness of teaching, teacher-directedness and preference for one or two teaching methods as qualities of teacher innovativeness. Female respondents emphasised the role of cooperation, assessment and diversification of working methods.

Teacher innovativeness is seen to correlate with reform-mindedness and reforms. Innovative teachers reform their teaching methods and try to combine working and teaching methods. They are non-authoritarian, pedagogically skilled and inventive, and their behaviour is not governed by a striving for economically profitable teaching.

Keywords: innovativeness, innovation, teaching, teachers